

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11Co/27/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723202798
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8723202798.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Milana Majerníka v sporovej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XX, A., zastúpenej JUDr. Ivetou Pálfy Fabianovou, advokátkou so sídlom Spišská Nová Ves, Štefánikovo námestie 5, IČO: 42241481, proti žalovanej: E. F., nar. X.X.XXXX, bytom G., A. XXXX/X, zastúpenej JUDr. Miroslavom Ondrušekom, advokátom so sídlom Bardejov, Radničné námestie 33, IČO: 45244341, o obnovu konania s prísl. a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 20C/43/2023-91 zo dňa 9.8.2023, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým uznesením zamietol návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, podaný počas konania o žalobe na obnovu konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 20C/43/2023.

2. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým súd žalovanej zakáže nakladať (predať, darovať, previesť vlastnícke právo na tretiu osobu, zameniť, resp. inak scudzit', či založiť) s nehnuteľnosťou, ktorým je jednoizbový byt č. X, nachádzajúci sa na III. poschodí vo vchode č. X, bytového domu súpisné číslo XXXX, ktorý bytový dom je postavený na pozemku C-KN parc. č. 3226/12, ktorý byt sa nachádza v bloku H. I., J. A. H. G., ďalej spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu súpisné číslo XXXX o veľkosti podielu 3331/239136, všetko zapísané na liste vlastníctva číslo XXXX, ktorý je vedený katastrálnym odborom Okresného úradu Poprad, pre obec a katastrálne územie G., spoluvlastnícky podiel k pozemku C-KN parc. č. 3226/12, druh pozemku - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 423 m², na ktorom je bytový dom súpisné číslo XXXX postavený, o veľkosti podielu 3331/239136 k celku, ktorého vlastníctvo je zapísané na liste vlastníctva číslo XXXX vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu Poprad, pre obec a k. ú. G. (ďalej len ako „predmetný byt“) až do doby zrušenia tohto neodkladného opatrenia súdom. Žalobkyňa v návrhu argumentovala prebiehajúcim konaním o jej žalobe na obnovu konania, ktoré bolo pôvodne vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 7C/65/2017, a predmetom ktorého bolo určenie, že predmetný byt patrí do dedičstva po neb. G. D.. Žalobkyňa dôvodnosť obnovy konania preukazuje novými dôkazmi (vyjadrenie Nemocnice Poprad, a.s. zo dňa 7.3.2023, Odborné stanovisko G. G. K. C., znalkyne z odboru písomoznalectva, odvetvia ručné písmo, č. 17/2023), ktorými spochybňuje pôvodne zistený skutkový stav a tvrdí, že darovacia zmluva, ktorou nebohý previedol predmetný byt na žalovanú je absolútne neplatným právny úkon. Žalobkyňa tiež uviedla, že dňa 12.6.2023 požiadala katastrálny odbor Okresného úradu Poprad o zápis poznámky o prebiehajúcim súdnom konaní z dôvodu, že predmetný byt je ponúkaný na predaj realitnou kanceláriou GAMA PROPERTY s.r.o. Napriek zapísanej poznámke ponuka na predaj bytu je stále aktívna a realitný maklér zľahčuje existenciu žaloby na povolenie obnovy konania. Podľa žalobkyne sa žalovaná preukázateľne zbavuje majetku, ktorý môže byť

postihnutý exekúciou, preto je možné ochranu jej práv dosiahnuť jedine prostredníctvom neodkladného opatrenia, ktorým súd zakáže žalovanej nakladať s nehnuteľnosťou. Ponuka bytu na predaj napriek zapísanej poznámke o prebiehajúcom súdnom konaní, a teda predpokladaná zmena vlastníctva k predmetnému bytu zo žalovanej na tretiu osobu, odôvodňujú potrebu neodkladne rozhodnúť, nakoľko ak dôjde k zmene vlastníka predmetného bytu, prípadná exekúcia, ktorá by postihovala predmetný byt by bola zmarená. Žalobkyňa uviedla, že žalovaná v byte nebýva a byt nebol ponúkaný na predaj do okamihu, kedy sa žalovaná dozvedela o podanej žalobe na povolenie obnovy konania. Ochrana prostredníctvom poznámky o prebiehajúcom súdnom konaní zapísanej v katastri nehnuteľností nepovažuje za dostatočnú, keďže nie všetci záujemcovia o kúpu bytu si pozrú pred kúpou list vlastníctva a veria ubezpečeniu realitných maklérov, že je po právnej stránke všetko v poriadku. Na osvedčenie svojich tvrdení žalobkyňa predložila prvoinštančnému súdu výpis z listov vlastníctva (LV) č. XXXX a č. XXXX, vedených katastrálnym odborom Okresného úradu Poprad, pre obec a katastrálne územie G., screenshoty ponuky realitnej kancelárie GAMA PROPERTY, s.r.o. s ponukou predmetného bytu, email L. B. napísaný pod pseudonymom „M. N.“ zo dňa 11.7.2023, obsahujúci dopyt realitnej kancelárii ohľadne predaja predmetného bytu, čestné prehlásenie L. B. zo dňa 16.7.2023.

3. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne odôvodnil § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 a § 328 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“),

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa neosvedčila, že žalovaná vyvíja snahu smerom k presunu svojho majetku čím by došlo k oslabovaniu pravdepodobnosti prípadného uspokojenia pohľadávky žalobkyne. Zákon výslovne uvádza ako jedinú podmienku pre nariadenie neodkladného opatrenia preukázanie obavy, že je nevyhnutná dočasná úprava pomerov, resp. že exekúcia bude ohrozená. Žalobca tak musí osvedčiť jednak existenciu nároku, jednak odôvodnenosť a existenciu obavy z ohrozenia exekúcie budúceho rozhodnutia. Z podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je zrejmé, že žalobkyňa tvrdí existenciu ponuky predaja bytu prostredníctvom realitnej kancelárie, avšak z predložených listín nemožno nijako zistiť, že sa jedná o byt č. X, nachádzajúcim sa na III. poschodí vo vchode č. X, bytového domu súp. č. XXXX. Žalobkyňa navyše podľa prvoinštančného súdu žiadnym spôsobom nepreukazuje, že by u žalovanej došlo k prevodom majetku v úmysle zmať splnenie svojho záväzku, resp. uspokojenie nároku žalobkyne, ktorý navyše doposiaľ nebol judikovaný. Za týchto okolností nemal súd za to, že je tu skutočne naliehavá potreba, keď miera osvedčenia sa riadi situáciou a najmä akútnosťou riešenia a či je právo ohrozené do tej miery, že je potrebné rozhodnúť v zmysle návrhu. V danom prípade však nie je preukázaná reálnymi skutočnosťami obava žalobkyne, že jej právu nebude účinné zadost' prípadnou exekúciou, a teda že žalovaná koná faktickými a právnymi úkonmi tak, že v konečnom dôsledku môže dôjsť k sťaženiu alebo znemožneniu ďalšieho konania a rozhodovania vo veci samej, resp. k zmareniu prípadného núteného výkonu rozhodnutia. Ohrozenie nároku žalobkyne či už subjektívne alebo objektívne, musí byť reálne a konkretizované v návrhu, s jasnou časovou nadväznosťou.

5. Proti uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Odvolanie právne odôvodnila § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) CSP.

6. Poukázala na to, že svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v dostatočnej miere odôvodnila a argumentovala tým, že na prvoinštančnom súde prebieha konanie o jej žalobe na povolenie obnovy konania vo veci pôvodne vedenej na prvoinštančnom súde pod sp.zn. 7C/65/2017, pričom z dôkazov, ktoré predložila spolu so žalobou vyplýva, že táto žaloba je dôvodná. Z predložených listinných dôkazov vyplýva, že G. D. nemohol dňa 17.2.2017 podpísať notársku zápisnicu – darovaciu zmluvu, ktorou bola predmetná nehnuteľnosť prevedená do vlastníctva žalovanej. Z vyjadrenia Nemocnice Poprad, a.s. zo dňa 7.3.2023 vyplýva, že G. D., v tom čase hospitalizovaného v nemocnici v Poprade notár dňa 17.2.2017, ale ani v iný deň počas trvania hospitalizácie nenavštívil. Taktiež z Odborného stanoviska č. 17/2023 zo dňa 19.5.2023 z odboru písomznanectva vyplýva, že podpis G. D. na notárskej zápisnici je s vyššou mierou pravdepodobnosti nepravým podpisom. Žalobkyňa preto oprávnené očakáva, že dôjde k povoleniu obnovy konania a následne k opätovnému prejednaniu veci pod sp. zn. 7C/65/2017, v rámci ktorého bude určené, že predmetný byt patrí do dedičstva po nebohom G. D.. Žalobkyňa ďalej v odvolaní poukázala aj na obsah čestných prehlásení predložených spolu s návrhom na vydanie neodkladného opatrenia. Z čestného prehlásenia L. B. zo dňa 16.7.2023 vyplýva, že tento meľom komunikoval s realitnou kanceláriou pod zmeneným menom a bolo mu potvrdené, že byt, ktorý je v ponuke na predaj je práve predmetný byt, ktorého sa týka návrh na obnovu konania. Zároveň bol zo strany realitnej kancelárie

informovaný, že sa pracuje na odstránení poznámky z listu vlastníctva. Z čestného prehlásenia O. P. vyplýva, že táto sa o predmetnom byte informovala v realitnej kancelárii telefonicky, pričom jej bolo uvedené, že byt je na predaj a poznámka bude vymazaná. Žalobkyňa dostatočne osvedčila dôvodnosť a trvanie jej nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako aj dostatočne opísala skutočnosti, z ktorých vyplýva potreba bezodkladnej úpravy pomerov, keďže objektívne hrozí zhoršenie právnej pozície žalobkyne do takej miery, že sa jej viac neoplatí uchádzať sa o súdnu ochranu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označila žalobkyňa za absolútne nepresvedčivé a nedostatočne odôvodnené, čím došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces a naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Z rozhodnutia nie je zrejmé, aký skutkový stav súd prvej inštancie považoval za zistený a na základe akých podkladov, aké dôkazy vykonal a ako ich hodnotil. S ohľadom na predložené listinné dôkazy nie je z odôvodnenia rozhodnutia zrejmé, ako prvoinštančný súd dospel k záveru o neosvedčení tvrdenia, že žalovaná vyvíja snahu smerom k prevodu svojho majetku. Súd prvej inštancie tiež neodôvodnil svoj záver o tom, že nárok žalobkyne neexistuje, keďže nebol judikovaný. Takéto tvrdenie je v zásadnom rozpore s účelom inštitútu neodkladného opatrenia, najmä pokiaľ môže byť návrh na jeho nariadenie podaný pred samotným konaním, alebo počas konania, kedy ešte nárok judikovaný nebol. Žalobkyňa ďalej v odvolaní poukázala na to, že súd sa vôbec nezaoberal skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci samej, a teda, či žalobou na obnovu konania uplatňovaný nárok žalobkyne je dôvodný a trvá, či tu existuje potreba úpravy pomerov, alebo je tu obava, že exekúcia bude ohrozená, či nariadením neodkladného opatrenia možno objektívne dosiahnuť ochranu, či by žalovaná uložením povinnosti nebola obmedzená spôsobom neprímeraným povahe veci, či by nariadenie neodkladného opatrenia nebol vytvorený nenávratný stav. Podľa jej názoru súd prvej inštancie porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazov, v dôsledku čoho konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. S ohľadom na nedostatky odôvodnenia rozhodnutia žalobkyňa tvrdí, že súd prvej inštancie zjavne nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, resp. na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Ak by súd riadne zisťoval skutočnosti podstatné pre rozhodnutie, zistil by, že žaloba na obnovu konania je dôvodná. Zistil by, že predmetný byt je bytom, ktorý je inzerovaný realitnými kancelárkami na ako byt na predaj. V rámci odvolacieho konania žalobkyňa opätovne predložila všetky dôkazy, ktoré boli predložené spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia rámcem pôvodne predkladaný dôkazov predložila žalobkyňa ďalšie čestné prehlásenie L. B. zo dňa 18.8.2023, otca žalobkyne. Žalobkyňa predložila aj čestné prehlásenie svojej matky M. B. zo dňa 18.8.2023. Prílohou odvolania žalobkyne boli aj aktualizované screenshoty z ponuky realitnej kancelárie, z ktorých je zrejmé, že predmetný byt bol v ponuke aj v čase spísania odvolania.

7. K odvolaniu žalobkyne sa podaním zo dňa 29.9.2023 vyjadrila žalovaná. Poukázala na to, že dôkazy, o ktoré žalobkyňa opiera svoj návrh na nariadenie obnovy konania nie sú dôkazmi, ktoré by žalobkyňa nemohla bez svojej viny predložiť v pôvodnom konaní, a teda nie je splnená podmienka prípustnosti žaloby na obnovu konania. Podanie žalobkyne vníma ako obštrukčné a zneužívajúce právo. To, že Nemocnica Poprad, a.s. neeviduje návštevu notára preukazuje iba to, že návšteva nebola v evidencii zaevidovaná. Nespochybňuje to však výpovede svedkov z pôvodného konania. Odborné vyjadrenie mohla žalovaná tiež predložiť v pôvodnom konaní, keďže v totožných súvislostiach už prvotne iniciovala trestné konanie. Žalovaná tiež tvrdí, že v danom prípade neexistuje obava, že exekúcia bude ohrozená, keďže žalobkyňa nedisponuje žiadnym vymáhateľným nárokom voči žalovanej, ktorý by mohol byť predmetom exekúcie. Nakoľko je predmetom žaloby určenie, že predmetný byt patrí do dedičstva po poručiteľovi, aj prípadný prevod bytu by nemal za následok oslabenie postavenia žalovanej, nakoľko nový vlastník by na základe príslušného podania žalobkyne vstúpil do konania na mieste aktuálnej žalovanej. Nejde teda o konanie, ktoré by viedlo ku povinnosti žalovanej čokoľvek žalobkyňa plniť, žalovaná sa preto prípadným predajom predmetného bytu nemôže vyhýbať exekúcii. Žalovaná napokon vo vzťahu k predloženým screenshotom uviedla, že z nich nie je možné určiť dátum ich vyhotovenia. V predmetnom byte žalovaná býva, pričom v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie už nepodnikala žiadne kroky smerujúce k jeho predaju.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario).

9. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

12. Podľa § 326 ods. 1, 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

13. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

14. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, inou vadou konania, nevykonaním navrhnutých dôkazov, nesprávnym skutkovým zistením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

15. Žalobkyňa v odvolaní v prvom rade namieta porušenie jej práva na spravodlivý proces. K tomuto odvolaciemu dôvodu odvolací súd uvádza, že obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožnil realizáciu práv strany sporu dosiahol určitú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že potom sa celé konanie nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu musí byť však hodnotené v kontexte celého konania, t.j. vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.. Zároveň tiež nie je možné prehliadnúť, že niektoré čiastkové práva, ktoré tvoria právo na spravodlivý proces zákon normuje ako samostatné odvolacie dôvody. V predmetnom prípade žalobkyňa tvrdenie o porušení práva na spravodlivý proces opiera o nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, z ktorého dostatočne určito nevyplýva, ktoré dôkazy vykonal, ako ich hodnotil, a o ktoré dôkazy oprel svoje rozhodnutie. Tieto odvolacie dôvody obsahovo úzko súvisia s odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. e) a písm. f) CSP, keďže žalobkyňa vo svojom odvolaní ťažiskovo namieta to, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal časťou predložených listinných konkrétne čestnými prehláseniami L. B. a O. P.. Tieto dôkazy, ktoré boli žalobkyňou predložené spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí vôbec nezmieňuje, a nevyvodzuje z nich žiadne závery. Podľa žalobkyne súd prvej inštancie pochybil aj tým, že na základe tých dôkazov, ktoré vykonal, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Z tohto dôvodu odvolací súd posudzoval opodstatnenosť uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), e) a písm. f) CSP spoločne.

16. Vychádzajúc z obsahu vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť v dvoch prípadoch a to: (i) ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo (ii) ak je obava z ohrozenia exekúcie, pričom tak môže urobiť pred začatím konania, počas konania a tiež po jeho skončení. Podmienkou je taktiež osvedčenie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Neodkladné opatrenie umožňuje rýchlo a pružne riešiť situáciu, keď je potrebný urýchlený zásah súdu, aby sa zabránilo ďalšiemu zhoršeniu postavenia oprávnenej strany sporu. Vzhľadom na charakter neodkladných opatrení pri ich nariadení nemusí súd dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci samej. To však neznamená, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a bez osvedčenia potreby neodkladne upraviť pomery. Pred nariadením neodkladného opatrenia je postačujúce pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Zmyslom neodkladného opatrenia je tak poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenej strane a zabrániť zhoršovaniu jej postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. V rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia je rozsah „dokazovania“ (osvedčovanie) podstatne zúžený. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné (pozri uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010).

17. Súd poskytuje zabezpečenie prostredníctvom neodkladného opatrenia len v prípade, keď obsah jeho výroku neporušuje žiadne ústavou zaručené právo alebo slobodu, teda treba skúmať, či postupom súdu alebo obsahom výroku nedochádza k zásahu do práv a slobôd garantovaných ústavou (ústavnými zákonmi). Pri rozhodovaní o takejto dočasnej úprave sa vychádza len zo stavu, ktorý je tu v čase rozhodovania o návrhu na neodkladné opatrenie. Navrhovateľ neodkladného opatrenia musí mať právny záujem na neodkladnom opatrení, t.j. musí osvedčiť potrebnosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Danosť právneho záujmu sa skúma so zreteľom na splnenie predpokladov opodstatnenosti takéhoto súdneho rozhodnutia, dominuje predovšetkým osvedčenie toho, že nariadením neodkladného opatrenia sa dosiahne účel ochrany poskytovanej súdom v konaní. Osvedčenie (na rozdiel od dokazovania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje len najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pod potrebou dočasnej úpravy strán sa rozumie stav vzťahov strán, ktorý neznesie odklad. Navrhovateľ musí deklarováť opodstatnenie nároku vo veci samej. Je nevyhnutné aby mu svedčila vecná legitímácia, konkrétne aktívna, na podanie návrhu. Už v podanom návrhu musí navrhovateľ predložiť také dôkazy a osvedčiť také skutočnosti, ktoré opodstatňujú jeho hmotnoprávny nárok vo veci samej. Práve s tým súvisí preukázanie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má ochrana poskytnúť. Neodkladné opatrenie musí mať vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je alebo bude predmetom konania vo veci samej. Existencia právneho pomeru medzi stranami alebo nároku prípadne ich osvedčenie, samé osebe ešte netvorí zákonný dôvod pre nariadenie neodkladného opatrenia. Až jeho ohrozenie dovoľuje súdu neodkladné opatrenie nariadiť. Toto ohrozenie bezprostredne hroziacou ujmom musí byť konkrétne a aspoň osvedčené.

18. S prihliadnutím na uvedené závery odvolací súd konštatuje, že námietky žalobkyne týkajúce sa hodnotenia ňou predložených listinných dôkazov súdom prvej inštancie sú dôvodné a opodstatnené.

19. Žalobkyňa predloženými listinami osvedčila skutočnosť, že byt, vo vzťahu ku ktorému sa ako závetná dedička domáha prostredníctvom mimoriadneho oprávneného prostriedku určenia, že patrí do dedičstva po nebohom G. D., bol v čase podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ponúkaný na predaj realitnou kanceláriou GAMA PROPERTY, s.r.o. Je pravdou, že zo samotných screenshotov internetovej ponuky realitnej kancelárie nevyplýva presná identifikácia bytu číslom bytu alebo súpisným číslom stavby, uvedené dôkazy predložené žalobkyňou však bolo potrebné hodnotiť nie len jednotlivo, ale aj vo vzájomných súvislostiach s ďalšími vecne súvisiacimi listinnými dôkazmi. Ide tu najmä o mejlovú komunikáciu realitnej kancelárie a osoby vystupujúcej ako M. N., ktorou bol v skutočnosti otec žalobkyne L. B.. Táto skutočnosť, ako aj autentifikácia predloženej mejlovej komunikácie, vyplýva z čestného prehlásenia L. B., ktoré bolo žalobkyňou predložené prvoinštančnému súdu ako listinný dôkaz. Z obsahu mejlovej komunikácie nachádzajúcej sa na čl. 77 súdneho spisu vyplýva, že podľa vyjadrenia pracovníka realitnej kancelárie je predaj bytu pozastavený, nakoľko majiteľka bola v súdnom

processe s nevlastnou dcérou, ktorá napadla dedičské konanie, ako aj to, že dedičské konanie bolo pred dvoma týždňami opätovne napadnuté a v katastri bola vyznačená poznámka. Sumarizovaný obsah mejlovej komunikácie v spojení s výpisom z listu vlastníctva, screenshotmi a čestným prehlásením tvorí takú ucelenú reťaz dôkazov, ktorá umožňuje na úrovni pravdepodobnosti potrebnej pre osvedčenie tvrdených skutočností v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia uzavrieť, že v čase podania návrhu zo strany žalobkyne skutočne bol predmetný byt inzerovaný na predaj realitnou kanceláriou. Súd prvej inštancie teda žalobkyňou predložené dôkazy nesprávne vyhodnotil a vyvodil z nich nesprávne skutkové závery, keďže tieto nehodnotil vo vzájomných súvislostiach. Z akého dôvodu súd prvej inštancie takto postupoval nie je s ohľadom na nepríjemnú stručnosť a obsahovú nejednoznačnosť odôvodnenia rozhodnutia možné zistiť, preto napadnuté rozhodnutie trpí aj vadou spočívajúcou v jeho nedostatočnom odôvodnení nenapĺňajúcom požiadavky stanovené v § 220 ods. 2 CSP. K odvolacej námietke týkajúcej sa opomenutia čestného vyhlásenia p. P. zo strany prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že toto čestné prehlásenie síce žalobkyňa v texte návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedla v zozname príloh, avšak medzi prílohami doručenými spolu s návrhom sa nenachádza. Žalobkyňa ho predložila až ako prílohu k odvolaniu.

20. Pokiaľ ide o tvrdenia žalobkyne, že prvoinštančný súd spochybnil existenciu jej nároku a dôvodnosť podanej žaloby na obnovu konania konštatovaním, že nárok nebol doposiaľ judikovaný, odvolací súd dospel k záveru, že s prihliadnutím na obsah súdneho spisu nemá pochybnosť o tom, že žalobkyňa predložila v konaní o žalobe na obnovu konania, v rámci ktorého bol podaný aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dostatok listinných dôkazov osvedčujúcich v miere potrebnej pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení danosť jej právneho nároku, pokiaľ ide o vec samú (povolenie obnovy konania). Žalobkyňa, ako neúspešná strana pôvodného konania o určenie, že predmetný byt patrí do dedičstva po poručiťovi G. D., je nepochybne aktívne legitimovaná v zmysle § 400 CSP podať žalobu na obnovu konania, pričom ňou tvrdený dôvod obnovy konania v dostatočnej miere zadokumentovala listinnými dôkazmi a odborným stanoviskom znalkyne z odboru písomznanectva. To, či predložené dôkazy sú v konečnom dôsledku spôsobilé preukázať naplnenie niektorého z dôvodov obnovy konania v zmysle § 397 CSP bude vecou posúdenia súdom prvej inštancie v prebiehajúcom konaní. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd (ani súd odvolací) neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej a svojim rozhodnutím nemôže prejudikovať rozhodnutie vo veci samej. Ide len o skúmanie splnenia podmienok potreby bezodkladnosti vydania rozhodnutia, o ktoré strana žiada, resp. pravdepodobnosti ohrozenia jej práv a oprávnených záujmov.

21. Napriek uvedeným záverom, ktoré svedčia o dôvodnosti časti odvolacích námietok týkajúcich sa hodnotenia dôkazov a nesprávnych skutkových zistení súdu prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie je z hľadiska výroku správne a preto je potrebné ho potvrdiť.

22. Významnou podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutnosť súdnej ingerencie z dôvodu potreby bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu. Pojem „potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu“ treba vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma. Zmyslom neodkladného opatrenia je tak poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenej strane a zabrániť zhoršovaniu jej postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. Musí sa prihliadať na ochranu oprávnených záujmov toho, kto o nariadenie neodkladného opatrenia žiada. Na druhej strane sa tiež musí prihliadnuť na ochranu toho, proti komu má navrhované neodkladné opatrenie smerovať, aj keď táto ochrana nemôže dosiahnuť takú intenzitu, aby prakticky znemožnila nariadenie neodkladného opatrenia.

23. Prvoinštančný súd sa skúmaniu naplnenia uvedenej podmienky dostatočne nevenoval, keďže v odôvodnení svojho rozhodnutia túto podmienku spojil iba s nesprávnym záverom o nedostatočnom preukázaní pokusu žalovanej predať predmetný byt prostredníctvom realitnej kancelárie. Odvolací súd z toho dôvodu považuje za potrebné upriamiť pozornosť na skutočnosť, že na podnet žalobkyne bola v katastri nehnuteľností vo vzťahu k predmetnému bytu vyznačená tzv. poznámka spornosti podľa § 38 a § 39 ods. 1 katastrálneho zákona (z. č. 162/1995 Z. z.). Uvedená skutočnosť celkom nepochybne vyplýva z tvrdení samotnej žalobkyne, ako aj z obsahu ňou predložených listín, či z nahliadnutia do katastra nehnuteľností.

24. Podľa § 228 ods. 2 CSP výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka

návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní.

25. Existencia poznámky spornosti zapísanej v katastri nehnuteľností, ktorého údaje sú podľa § 69 katastrálneho zákona verejne dostupné, zabezpečuje publicitu prebiehajúceho sporu, čím narúša dobromyseľnosť nadobúdateľa vecného práva k nehnuteľnosti. Poznámka síce nebráni žalovanému nakladať s nehnuteľnosťou, no z § 228 ods. 2 CSP plynie, že ak by po zápise poznámky do katastra nehnuteľností žalovaná spornú nehnuteľnosť previedla do vlastníctva tretej osoby, resp. ju zaťažila a následne by bola žalobkyňa v konaní o povolenie obnovy konania a obnovenom konaní o určení, že byt patrí do dedičstva po G. D. úspešná, toto rozhodnutie by bolo záväzné aj pre nového nadobúdateľa nehnuteľnosti, pretože potenciálny nadobúdateľ má vďaka poznámke v katastri možnosť získať vedomosť o spornosti vlastníckeho práva a nemôže sa preto dovoliavať dobromyseľnosti. Záväznosť výroku o určení neplatnosti právneho úkonu, ktorým sa nakladalo s nehnuteľnosťou tak účinne predchádza ďalším prevodom nehnuteľnosti a súdnym sporom s novými vlastníckmi. Neodkladné opatrenie je prostriedkom procesnej obrany, ktoré by sa malo použiť až vtedy, keď neexistujú iné zákonné možnosti ako dočasne upraviť pomery strán sporu. Nemožno preto uzavrieť, že účel neodkladného opatrenia možno v prejednávanej veci dosiahnuť len jeho nariadením, pretože práve na tento účel slúži inštitút poznámky spornosti. Žalobkyňa tento inštitút využila a tým dosiahla ochranu svojich práv, ktorej sa chce domáhať aj prostredníctvom tu navrhovaného neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie je ako subsidiárny procesný prostriedok ochrany práv, v tomto prípade nadbytočné, v dôsledku čoho nie je splnená zákonná požiadavka naliehavosti podľa ustanovenia § 325 ods. 1 CSP a jeho uplatnenie by neprimeraným spôsobom obmedzovalo žalovanú pri výkone jej práv ako vlastníčky nehnuteľnosti.

26. Obdobný záver je v porovnateľných veciach stabilne judikovaný všeobecnými súdmi a bol tiež aprobovaný judikatúrou Ústavného súdu SR (napr. II. ÚS 171/2017). Tvrdenia žalobkyne, že prípadným predajom predmetného bytu hrozí zhoršenie jej právnej pozície do takej miery, že sa jej viac neoplatí uchádzať sa o konečnú súdnu ochranu, je preto nedôvodné.

27. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietala aj inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP), spočívajúcu v porušení ustanovení o vykonávaní dôkazov, odvolací súd uvádza, že tento odvolací dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd tu opätovne zdôrazňuje, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia súd žiadne dokazovanie v zmysle § 185 a nasl. CSP nevykonáva (a pre krátkosť času ani zvyčajne nemôže) a pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli osvedčené. Z obsahu odvolania žalobkyne tiež nijak nevyplýva, k akým konkrétnym vadám vo vzťahu k ňou predloženým dôkazom malo zo strany prvoinštančného súdu dôjsť, okrem tých, ktoré sú subsumovateľné pod ustanovenia § 365 ods. 1 písm. e) a písm. f) CSP, a ktorými sa už odvolací súd zaoberal. Preto túto odvolaciu námietku odvolací posúdil ako nedôvodnú.

28. Odvolací súd, keďže podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia tak, ako žiadala žalobkyňa splnené neboli, napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil, vychádzajúc pritom zo stavu existujúceho v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP). S ohľadom na rovnaké ustanovenie sa odvolací súd osobitne nezaoberal v odvolacom konaní predloženými aktualizovanými screenshotmi internetovej stránky realitnej kancelárie. Čestné prehlásenia M. B. zo dňa 18.8.2023 a L. B. zo dňa 18.8.2023, ktoré taktiež boli súdu predložené až v odvolacom konaní, súd považoval za novoty v konaní (§ 366 CSP) u ktorých žalobkyňa nepreukázala nemožnosť zabezpečiť ich už v konaní pred súdom prvej inštancie, navyše s ohľadom na už uvedené dôvody nevyhovenia návrhu na vydanie neodkladného opatrenia neboli tvrdenia v nich obsiahnuté spôsobilé privodiť akúkoľvek zmenu právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

29. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).